

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat tanácsi határozatra a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról

(COM(2011) 813 végleges – 2011/0390 (CNS))

(2012/C 143/18)

Előadó: **Wolfgang GREIF**

2011. december 12-én az Európai Tanács úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 100. cikkének (2) bekezdése és 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat tanácsi határozatra a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról

COM(2011) 813 végleges – 2011/0390 (CNS).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2012. január 25-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2012. február 22–23-án tartott, 478. plenáris ülésén (a 2012. február 22-i ülésnapon) 111 szavazattal 1 ellenében, 3 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Kérések és ajánlások

1.1 A munkaerő-piaci kilátások a pénzügyi válság negyedik évében egész Európában egyre borúsabbak. Az EGSZB komolyan aggódik amiatt, hogy a megszorításorientált válságkezelést célzó, jelenleg elvárt politikai koncepciók miatt valószínűleg nem lehet majd elérni az EU 2020 stratégia inkluzív növekedési prioritásának keretében kitűzött foglalkoztatási célokat. A közben az EU-ban bevezetett megtakarítási programok azt a veszélyt rejtik magukban, hogy felgyorsítják egymást a lefelé mutató tendenciák, és egyre borúsabbak lesznek a növekedési kilátások, ami pedig egyaránt kedvezőtlenül hat majd a konjunktúra utolsó támaszát jelentő belső piaci keresletre, illetve a stabilizációra és a munkahelyteremtésre.

1.2 Az elkövetkező években Európa rendkívül feszült helyzetbe hozza magát a foglalkoztatás terén. Egyes csoportok az átlagnál is jobban érintettek ebben: fiatalok, alacsony képzettségűek, tartós munkanélküliek, bevándorló háttérrel rendelkezők, romák, gyermeküket egyedül nevelők. Ennek ellensúlyozására olyan gyors és célzott európai és nemzeti beruházásokra van szükség, melyek jelentős hatással vannak a foglalkoztatásra. Összehangolt módon kellene ezeket végrehajtani, hogy ezzel is növeljük a foglalkoztatáspolitikai hatásait.

1.3 A fiatalok súlyosbodó munkanélkülisége és a tartós munkanélküliek továbbra is magas száma miatt az EGSZB az alábbi, a foglalkoztatás kérdésére összpontosító politikai javaslatokat teszi a foglalkoztatási iránymutatások végrehajtására:

— Az uniós szinten elérendő általános foglalkoztatási célkvóta kiegészítéseként a jövőben elő kellene írni olyan uniós szintű, mérhető célszámokat, amelyek külön célcsoportokra vonatkoznak, így például a tartós munkanélküliekre, nőkre,

idősekre, és főként fiatalokra (munkanélküliség leküzdése, a foglalkoztatási helyzet javítása). A foglalkoztatáspolitikában eddig nem sok eredményt hozott az, hogy a konkrét célok megfogalmazásának feladatát nagymértékben a tagállamokra ruházták át.

— Ezzel összefüggésben elsősorban egy olyan mutatóra kell gondolni, amely az olyan fiatalok számának jelentős csökkentésére vonatkozik, akik nem dolgoznak, de nem is tanulnak (úgynevezett NEET-ek).

— Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság ún. „Ifjúsági garancia” javaslatát, amelynek értelmében a tagállamoknak garatálniuk kell, hogy az iskolai tanulmányok befejezését követő négy hónapon belül valamennyi fiatal munkát találjon, továbbtanuljon vagy munkaerő-piaci aktivizáló és integrációs intézkedésben vegyen részt. A nemzeti reformprogramok keretében konkrét idevonatkozó intézkedéseket kell kidolgozni.

— Azoknak a tagállamoknak, amelyekben különösen súlyos a fiatalok munkaerő-piaci helyzete, és amelyeknek egyszerűsített költségvetési megszorításokat is véghez kell vinniük, könnyebb hozzáférést kell biztosítani az uniós alapokból származó forrásokhoz az „Ifjúsági garanciával” kapcsolatos intézkedésekhez (a forrásfelhasználás egyszerűsítésétől a nemzeti társfinanszírozás ideiglenes megszüntetéséig).

— A tagállamok nehéz költségvetési helyzete ellenére továbbra is nemzeti és európai forrásokat kell biztosítani a fiatalok és a tartós munkanélküliek képzéséhez és foglalkoztatásához, illetve ahol szükséges, ott növelni is kell ezeket az eszközöket. Ennek szellemében a 2014-től esedékes új pénzügyi

tervben elegendő eszközt kell előirányozni az ESZA-ból és más uniós alapokból is a fiatalokkal foglalkozó speciális kezdeményezésekhez.

- Valamennyi uniós országban felül kell vizsgálni, illetve adott esetben javítani kell a támogatásokhoz való hozzáférés feltételeit az olyan fiatal és tartós munkanélküliek esetében, akik munkahelyet keresnek, vagy valamilyen képzésben akarnak részt venni. Szerencsés lenne megfelelő célszámokat felvenni a nemzeti reformprogramokba.
- Az EGSZB szerint a fiatalok munkaerő-piaci integrációja terén nem szerencsés, ha túlzottan elterjednek a rövid távú és jövőképet nem nyújtó megoldások: a bizonytalan foglalkoztatás és bizonytalan munkaszerződések helyett olyan intézkedéseket kell hozni, amelyek biztosítják, hogy nem a határozott idejű foglalkoztatás és az alacsony fizetést és szociális biztonságot nyújtó munkahelyek váljanak mintává.
- Az EGSZB azt ajánlja, hogy a tagállamok fordítsanak különös figyelmet olyan inkluzív, köztes munkaerőpiacok kialakítására, amelyek keretében közpénzből megfelelő számú és minőségű munkahelyet hoznának létre, amelyek biztosítanak, hogy a tartós munkanélküliek megőrizzeik a munkához kapcsolódó szokásaikat, és fejlesszék készségeiket és ismereteiket. Ez gátat vet a munkavállalói szegénység növekedésének, és a válság elmúltával az érintettek számára lehetővé teszi a nyílt munkaerőpiacra való zökkenőmentes visszatérést.
- A gyakornoki képzéssel kapcsolatos európai bizottsági kezdeményezés kapcsán az EGSZB támogatja egy megfelelő európai minőségi keret bevezetését, hogy így lehessen ösztönözni a tanulást serkentő és kötelező szerződéseket adó foglalkoztatási helyzeteket. Meg kellene vizsgálni, hogy miként lehetne akár részlegesen is átvenni a gyakorlati oktatást, valamint az általános és szakképzést is magában foglaló és néhány tagállamban már hosszabb ideje sikerrel alkalmazott duális rendszert.

2. Bevezetés

2.1 2010. október 21-én az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy 2014-ig nem módosítja az új foglalkoztatáspolitikai iránymutatásokat, hanem inkább a végrehajtásra helyezi a hangsúlyt. Frissítésekre csak minimális mértékben kerülhet sor.

2.2 Az EUMSZ 148. cikkének (2) bekezdésében említett évenkénti felkérésből kiindulva az EGSZB mégis megragadja az alkalmat, hogy ismét foglalkozzon az iránymutatások végrehajtásával annak érdekében, hogy

- megvizsgálja, előre lehet-e mozdítani a kítűzött célok elérését az aktuális munkaerő-piaci trendek és az EU-ban jelenleg erőltetett, a válságkezelésre irányuló politikai elképzelések ismeretében,
- görcső alá vegye mindenekelőtt a fiatalok körében egyre növekvő munkanélküliséget, illetve a tartós munkanélküliek egyre súlyosabb helyzetét, és sürgősen szükséges politikai ajánlásokat fogalmazzon meg ebben a témában.

2.3 Az EGSZB örömmel látja, hogy a 2010-es iránymutatások véglegesítésekor több javaslata⁽¹⁾ is bekerült a tanácsi határozat szövegébe, megállapítja azonban, hogy számos más ismertetett hiányosságra nem fordítottak figyelmet. Ezért emlékeztet említett véleményének néhány kulcsfontosságú, továbbra is sürgetően aktuális észrevételére, így többek között arra a megállapításra, hogy

- a válság fényében az iránymutatások nem tükrözik eléggé, hogy a munkanélküliség elleni küzdelem az egyik legfontosabb cél,
- az új iránymutatásokat egyértelműen az európai megközelítés legyengítése jellemzi: a foglalkoztatáspolitikai célok megfogalmazása – néhány kiemelt európai cél mellett – teljességgel a tagállamok hatáskörébe kerül,
- az uniós szinten elérendő általános foglalkoztatási célkvóta kiegészítéseként elő kellene írni olyan uniós szintű, mérhető célszámokat, amelyek külön célcsoportokra vonatkoznak, így például tartós munkanélküliekre, nőkre, idősekre és fiatalokra,
- ezen túlmenően uniós szintű célokra van szükség a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatban, illetve a tartós munkanélküliség, a nem megfelelő szociális biztonságot kínáló munkakörülmények, a fiatalokat sújtó munkanélküliség, valamint a gyermekek és fiatalok szegénysége elleni küzdelem terén is,
- az iránymutatások semmiféle konkrét megállapítást nem tartalmaznak a munka minőségével kapcsolatban.

2.4 Jelen véleményben ezekkel a kérdésekkel foglalkozunk az aktuális gazdasági válság jellemezte európai munkaerő-piaci trendek fényében.

3. A válság egyre feszültebb foglalkoztatási helyzetet vonz maga után

3.1 A pénzügyi válság alapvető gazdasági, adósság- és szociális válsággá nőtte ki magát.⁽²⁾ Hivatalosan is megerősített nyert, hogy vége az uniós gazdaság fellendülésének. A munkaerő-piaci kilátások is egyre borúsabbak.⁽³⁾ Egyre kiélezettebbek a válság hatásai: nemcsak a számos uniós országban tapasztalható gazdasági visszaesés miatt, hanem főként amiatt is, hogy a kormányok többsége erőltetett megszorítási politikával reagál – az egyebek mellett a pénzügyi piacoknak az elmúlt években végbement túlzott deregulációja miatt kialakult – adósságváltságra, és így próbálja megnyugtatni a pénzügyi piacokat. Az eurótértség gazdaságpolitikai irányítására vonatkozó frissen

⁽¹⁾ Az EGSZB véleménye az alábbi témában: „Javaslat tanácsi határozatra a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról – Az Európa 2020 integrált iránymutatás II. része”, (Előadó: Wolfgang GRIEF) (HL C 21/66., 2011.1.21.).

⁽²⁾ Az EGSZB számos véleményben és több alkalommal is ismertette álláspontját a válság hatásairól és a válság leküzdéséhez szükséges lépésekről. Ilyen például az EGSZB elnökének nyilatkozata, amely a 2011. decemberi plenáris ülésen hangzott el: http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/di_ces20-2011_di_hu.doc.

⁽³⁾ Lásd például az Európai Bizottság 2011–2013-as időszakra vonatkozó, a közelmúltban megjelentetett őszi előrejelzését.

elfogadott szabályok gyakorlatba való átültetése során szinte valamennyi tagállamban az államháztartási deficit csökkentése áll a küszöbön álló konszolidáció középpontjában. Ez a közkiadások érzékeny csökkentésével, a szociális kiadások és a közszolgáltatások erőteljes visszafogásával is jár. ⁽⁴⁾ Ez a politika szűkíti azoknak a munkaerő-piaci esélyeit, akik már eddig is a hátrányos helyzetű csoportokhoz tartoztak.

3.2 A fentiek alapján kimondható, hogy az elkövetkező években Európa rendkívül feszült helyzettel szembesül majd a foglalkoztatás terén. A pénzügyi és gazdasági válság negyedik évében tovább romlanak a foglalkoztatási kilátások. A válságra adott első válasznak tekinthető, fellendülést támogató erőfeszítések, illetve egyes uniós tagállamok gazdaságának talpra állása ellenére az EU-ban 2008 és 2011 között 6,9 %-ról 9,4 %-ra nőtt a **munkanélküliség**. ⁽⁵⁾

3.3 Napjainkban EU-szerte több mint 22 millió embernek nincs munkája, de országonként jelentős eltérések mutatkoznak. Így 2011 második negyedévében a **munkanélküliségi ráták** Ausztriában, Luxemburgban és Hollandiában 5,5 % alatt mozogtak, Írországbán, Litvániában, Lettországbán és Görögországban viszont túllépték a 14 %-ot is, Spanyolországban pedig a 21 %-ot. A fiatalokat még sokkal erősebben sújtja a munkanélküliség. A válság során több – nem csak dél-európai – országban aggasztóan kiéleződött a helyzet: a munkanélküliek aránya például Spanyolországban, Írországbán és – alacsonyabb szintről indulva – Dániában a kétszeresére, a balti államokban pedig a háromszorosára nőtt. 2010-ig mindössze Németországban és Luxemburgban csökkent a munkanélküliség. Egyes országok növekvő munkanélküliségi rátája ellenére a betölthető állások száma emelkedett. A demográfia alakulása, illetve a tartós szerkezetváltozás miatt arra lehet számítani, hogy ez az ellentmondás még jobban ki fog éleződni az elkövetkező években.

— A válság során az egyre növekvő munkanélküliség különösen súlyosan érintette a **fiatalokat és az alacsonyan képzetteket**, pedig körükben már a válság előtt is egyértelműen átlag feletti volt a munkanélküliek száma.

— Az alacsony **képzettséggel** rendelkezők körében a munkanélküliség aránya 2011 második negyedévében 16,3 % körül mozgott, a közepesen és magasan képzettek körében ez az arány 8,6 %, illetve 5,3 % volt.

— A munkanélküliek aránya **mind a nők, mind pedig a férfiak körében valamennyi korcsoportban** növekedett. 2011 második negyedévében ez 9,4 %, illetve 9,5 % volt. A válság első szakaszában a férfiak körében nőtt gyorsabban a munkanélküliség, mivel ez az időszak súlyosabban érintette a férfiak által dominált ágazatokat (például a feldolgozó- és építőipart). A második szakaszban a nők körében

emelkedett meredekebben a munkanélküliség aránya, mivel a válság akkor már – különösen a bevezetett megszorító intézkedések következtében – a nők által dominált ágazatokban (például a szolgáltatásokban és a közszférában) is éreztetni kezdte hatását.

— A munkanélküli bevándorlók körében – akiknél már a válságot megelőzően is az átlagot meghaladó volt a munkanélküliség aránya – aránytalanul megnőtt az állástalanok száma. Munkanélküliségi rátájuk 2011 második negyedévében 16,3 % volt.

— A **tartós** (12 hónapnál hosszabb) **munkanélküliség aránya**, amely a friss munkanélküliek nagy száma miatt statisztikailag átmenetileg erőteljesen csökkent, 2011 második negyedévére – 43 %-os uniós átlaggal – visszatért a válság előtti szintre. A válság által súlyosan és már korai szakaszban érintett országokban (Spanyolországban, Írországbán és a balti államokban) 2008-hoz képest igen nagymértékben növekedtek ezek a ráták. A közeljövőben ez a csoport jelentősen nőni fog, mivel stagnál a munkaerő-kereslet.

3.4 Annak fényében, hogy a **fiatalok körében** már a válság előtt aggasztóan nagy volt a **munkanélküliség**, az EGSZB már korábban is rámutatott, hogy a fiatalok munkanélkülisége mostanra az európai munkaerőpiac egyik legfenyegetőbb problémáját jelenti. ⁽⁶⁾ A fiatal munkanélküliek száma mindenütt drámaian növekedett, arányuk jelenleg uniós átlagban a 21 %-hoz közelít. Napjainkban több mint 5 millió (15 és 24 év közötti) fiatal nem dolgozik és nem is vesz részt képzésben, ami rendkívüli egyéni, társadalmi és gazdasági következményekkel jár: a Eurofond jelenlegi becslései szerint évente több mint 100 milliárd eurós költséggel jár az, hogy a fiatalok kirekesztődnek a munkaerőpiacról. ⁽⁷⁾ Görögországban és Spanyolországban a fiatalok több mint 40 %-a, Lettországbán, Litvániában és Szlovákiában majdnem minden harmadik fiatal munkanélküli.

— A fiatalok munkanélkülisége miatti aggodalmat két mutató: a munkanélküliségi ráta ⁽⁸⁾ és a NEET-ráta is megerősíti. Mindkét érték emelkedett. A **NEET**-mutató különösen érdekes, mivel tájékoztatást ad a **nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő** („Not in Employment, Education or Training”) 15 és 24 év közötti fiatalokról.

— Az egyes tagállamok között jelentős különbségek mutatkoznak: legjobban Dánia, Hollandia, Szlovénia és Ausztria teljesít – ezekben az országokban az arány 7 % alatt marad –, a legrosszabb helyzet pedig – 19,1 % és 21,8 % között mozgó arányokkal – Olaszországban és Bulgáriában figyelhető meg. A 27 tagú EU-ban 2010-ben az átlag 12,8 % volt. Úgy tűnik, hogy a válság leginkább Spanyolországban, Írországbán, Litvániában, Észtországban és Lettországbán rontotta a NEET-rátákat.

⁽⁴⁾ Az új gazdasági kormányzás szociális hatásait illetően lásd az EGSZB 2012.február 22-én közzétett témában elfogadott véleményét: „Az új gazdasági kormányzásra vonatkozó jogszabályok szociális következményei”, előadó: Gabriele BISCHOFF. (Lásd e Hivatalos Lap 23 oldalát)

⁽⁵⁾ Ellenkező értelmű hivatkozás hiányában az adatok az Európai Munkaerő-felmérésből (LFS) származnak (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/labour_market/introduction), és 2011 2. negyedévére vonatkoznak. A korcsoport általában a 15–64 éves korosztály.

⁽⁶⁾ Lásd az EGSZB „Mozgásban az ifjúság” című véleményének 7. fejezetét. Előadó: Pavel TRANTINA, társelőadó: Juan MENDOZA CASTRO (HL C 132/55., 2011.5.3.).

⁽⁷⁾ A fiatalok munkaerőpiacról történő ilyen kiesésének költségei a Eurofound legújabb számításai szerint az EU-ban évente mintegy 100 milliárd eurót tesznek ki.

⁽⁸⁾ A még oktatásban részesülő fiatalok magas munkaerő-piaci inaktivitási rátája miatti lehetséges torzulások csökkentése érdekében itt a munkaerőpiacon aktív fiatalok teljes csoportjáról van szó.

— Alacsony iskolai teljesítményük miatt az **iskolából kimaradók** csoportját is komolyan fenyegeti a munkanélküliség. Annak ellenére, hogy egyes országokban (például Spanyolországban, Portugáliában, Észtországban, Lettországban és az Egyesült Királyságban) a válság alatt csökkent az iskolából kimaradók aránya, ez a szám 2010-ben európai átlagban 14,1 % volt, amely továbbra is jóval az Európa 2020 stratégiában meghatározott 10 %-os cél fölött van. ⁽⁹⁾ Nagy különbségek vannak az egyes országok között: Portugáliában és Spanyolországban 28 % fölött van az érték, Máltán pedig majdnem 37 %-os az iskolából kimaradók aránya. Szlovákiában, a Cseh Köztársaságban és Szlovéniában azonban 5 % alatt van arányuk. ⁽¹⁰⁾

3.5 A munkanélküliség arányának imént ábrázolt alakulása a **foglalkoztatási kvótában** is tükröződik, amely a válság alatt érzékelhetően csökkent: a 20–64 évesek körében az uniós átlag 2008 második negyedévében 70,5 % volt, 2011 második negyedévében azonban már csak 68,9 %. Már az iránymutatások 2010. évi elfogadásakor világos volt, hogy egy egész évtizedre szükség lesz a válság kitörése óta megszűnt legalább tízmillió munkahely visszaszerzéséhez. A helyzet azóta szinte semmit nem javult. 2010 második negyedéve és 2011 második negyedéve között uniós átlagban csupán minimális növekedés volt érzékelhető a foglalkoztatásban; egyes országokban (Észtországban, Litvániában, Lettországban és Máltán) az elmúlt évben egyértelmű növekedés volt tapasztalható, másokban viszont jelentős csökkenés állt be (Görögországban, Bulgáriában, Szlovéniában és Romániában). Összességében elmondható, hogy az uniós tagországok nagyon távol vannak az Európa 2020 stratégiában megjelölt 75 %-os általános (20–64 éves korosztályra vetített) foglalkoztatási célkitűzés elérésétől. ⁽¹¹⁾ A gazdasági válság alatt a fiatalokat nemcsak hogy a többi korcsoportnál súlyosabban érintette a munkanélküliség problémája, de jóval nagyobb mértékben sújtotta őket a foglalkoztatási lehetőségek megszűnése is.

3.6 A lisszaboni szakasz fejleményeivel összhangban a válság alatt továbbra is fokozatosan növekedett a **részmunkaidős foglalkoztatás**. Szem előtt tartva az egyes országok közötti jelentős eltéréseket, a részmunkaidős foglalkoztatás átlaga az EU-ban a 2008 második negyedévében mért 17,6 %-ról 2011 második negyedévére az összes foglalkoztatás 18,8 %-ára emelkedett.

— A **nők** jelentősen felülreprezentáltak a részmunkaidő területén: 2011 második negyedévében 31,6 % volt az arányuk szemben a férfiaknál mért 8,1 %-kal.

— A **fiatal** munkavállalókra a középkorúaknál és időseknél jóval nagyobb mértékben jellemző a **részmunkaidős** foglalkoztatás terjedése.

— A részmunkaidős foglalkoztatás **a legalacsonyabban képzett munkavállalók körében** is erőteljesebben növekedett.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/europe2020/priorities/smart-growth/index_en.htm.

⁽¹⁰⁾ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/education/introduction>.

⁽¹¹⁾ Lásd: EMCO/28/130911/EN-rev3., 27. o. és az utána következő oldalak.

— A válság idején a részmunkaidős foglalkoztatás lehetővé teszi az embereknek, hogy kapcsolatban maradjanak a munkaerőpiaccal, és jó kiindulási helyzetet teremtsenek számukra ahhoz, hogy a válság után teljes munkaidőben dolgozzanak.

— A válság alatt azonban számottevően növekedett a **nem önkéntesen vállalt részmunkaidős foglalkoztatás** ⁽¹²⁾ aránya is. A válság által legkomolyabban sújtott országokban (a balti államokban, Spanyolországban és Írországban) 2008 és 2010 között az átlagosnál jóval gyorsabban nőtt a nem önkéntesen vállalt részmunkaidős foglalkoztatás aránya. A gyermeknevelés vagy keresőképtelen felnőttek ellátása miatt számos országban továbbra is magas a nők aránya a részmunkaidős foglalkoztatásban.

3.7 **Az ideiglenes foglalkoztatás** aránya az EU-ban 2007 második negyedévében 14,6 %-ra nőtt. Az Európai Munkaerő-felmérés idevonatkozó adatai között szerepel a munkaerőkölcsönzés keretében dolgozó munkavállalók száma is, hacsak nincs határozatlan idejű, írásos munkaszerződésük. ⁽¹³⁾ Mivel a határozott munkaszerződésű és a kikölcsönzött munkavállalókat a válság során nagyban érintette a munkanélküliség, arányuk 2009 második negyedévére 13,5 %-os mélypontra zuhant. A nemrégiben tapasztalt növekedés (2011 második negyedévére 14,2 %) azt mutatja, hogy a vállalkozások egyre inkább határozott időre szóló szerződéssel vagy munkaerőközvetítő cégek révén alkalmaznak új munkavállalókat. Ez nem utolsósorban arra utal, hogy a munkaadók nem bíznak a tartós gazdasági fellendülésben, és hogy erőfeszítéseket tesznek, hogy reagáljanak a helyzetre.

— A határozott időre szóló foglalkoztatás mértékét illetően **országoként igen nagy különbségek** mutatkoznak. Míg egyes közép- és kelet-európai tagállamokban, például Romániában, Bulgáriában, Litvániában és Észtországban az ilyen munkák aránya még az 5 %-ot sem éri el, Portugáliában, Spanyolországban és Lengyelországban az arány 23–27 %.

— Az ideiglenes munka valószínűsége egyértelműen a fiatal (15–24 éves) munkavállalók körében a legnagyobb (2010-ben 42,2 %). Ez szinte minden országra érvényes. Bizonyos fókusz számos foglalkozás esetében általánossá vált, hogy a **fiatalok** első munkahelye **ideiglenes munkahely**. Ez azonban gyakran nem önként alakul így. Ez az egyik oka annak, hogy a válság idején miért romlott drámaian a fiatalok munkaerő-piaci helyzete.

— Megemlítendő még, hogy **az alacsonyban képzett munkavállalók** mintegy 20 %-át foglalkoztatják határozott időre szólóan. Ez az arány jóval magasabb, mint a közepesen vagy magasban képzettekre jellemző érték (kb. 12–13 %).

⁽¹²⁾ Nem önkéntes részmunkaidős foglalkoztatásnak az számít, ha az illető munkavállaló „nem tudott magának teljes munkaidős állást találni”.

⁽¹³⁾ Azt ajánljuk, hogy az Eurostat a jövőben válassza szét egymástól a határozott idejű munkaszerződéssel és a kölcsönmunka-szerződéssel dolgozóakra vonatkozó értékeket.

— A **nem önkéntesen vállalt határozott időre szóló foglalkoztatás** aránya 2008 és 2010 között mintegy 2 %-kal növekedett – különösen a válság által legsúlyosabban érintett országok közül Litvániában és Írországban, de a Cseh Köztársaságban, Dániában és Nagy-Britanniában is.

3.8 **„Dolgozó szegények”**. A 2009-es Eurostat-adatokból kiderül, hogy mind a határozott időre szóló, mind a részmunkaidős munkát végzők, de a fiatalok és a gyermeküket egyedül nevelők is jóval nagyobb valószínűséggel válnak „dolgozó szegénnyé”, mint a határozatlan idejű szerződéssel és teljes munkaidőben foglalkoztatottak.

— A **fiatal (18–24 éves) munkavállalók** körében jóval nagyobb a **kockázata annak, hogy „dolgozó szegénnyé” válnak**,⁽¹⁴⁾ mint számos tagállamban átlagosan a 25–64 évesek körében.

— A **gyermeküket egyedül nevelőkre** – akik gyakran kénytelenek részmunkaidőben dolgozni – és az alacsonyan képzett munkavállalókra is aránytalanul nagymértékben jellemző mind az ideiglenes, mind pedig a részmunkaidős foglalkoztatás, és ezek a csoportok a teljes munkaidős, de alacsonyan fizetett munkahelyeken is felülképviselek, ami a „dolgozó szegények” nagyobb arányában tükröződik.

4. Az egész EU-ra kiterjedő megszorítási politika kiélezi a munkaerő-piaci helyzetet és megnehezíti a foglalkoztatáspolitikai célok elérését

4.1 Az EU-ban a takarékosági programok egyidejű bevezetése tovább gyorsíthatja és kölcsönösen erősítheti a lefelé mutató tendenciát, és tovább ronthat a növekedési kilátásokon. Mivel bizonyos országok nem fordítanak kellő figyelmet a strukturális reformokra, a kiadások visszafogása egyrészt kedvezőtlenül hat a belső piaci keresletre, amely egyébként a konjunktúra utolsó menszvára lehetne, másrészt pedig csökkenti az adóbevételeket és nagyobb szociális kiadásokat eredményez. Nagy a veszélye annak, hogy tovább nőnek az államháztartási hiányok, és így egyre több uniós ország válik gazdaságpolitikailag irányíthatatlanná. Ez az út tehát – azaz, hogy a költségvetési konszolidációt elsősorban megszorításokkal próbáljuk elérni – nemcsak szociális szempontból vet fel aggályokat, hanem veszélybe sodorja a jövőbe mutató gazdasági fellendülés lehetőségét is. Az EGSZB rendkívül aggódik amiatt, hogy ezekkel az intézkedésekkel nem lehet leküzdeni a válságot, és hogy az uniós foglalkoztatási stratégiában kitűzött célokat sem lehet majd elérni.

4.2 Az EGSZB ezért megismétli, hogy olyan további európai konjunktúra-programra van szükség, amely a GDP 2 %-a körüli nagyságrendet képvisel, és komoly munkaerő-piaci vetülete van.⁽¹⁵⁾ A további nemzeti szintű beruházások mellett – amelyeket a foglalkoztatáspolitikai hatások növelése érdekében

összehangoltan kell végrehajtani – európai beruházási projekteket is meg kell határozni. A tervezett kiadásoknak a 1 %-os mértékben olyan beruházásokra kellene irányulniuk, amelyek komoly foglalkoztatáspolitikai hatással bírnak, illetve ezen túlmenően kimondottan olyan munkaerő-piaci intézkedésekre, amelyek az adott regionális munkaerő-piaci helyzetnek megfelelően különböző formákban ölthetnek testet.

4.3 Az államháztartásokat nem lehet a bankok megmentésétől a szociális és innovatív beruházásokon keresztül a vállalatok támogatásáig mindenhez igénybe venni. Az EGSZB szerint a költségvetések intelligens konszolidálása során a társadalmilag vállalható módon kialakítandó kiadáscsökkentések mellett elkerülhetetlen az új bevételi források feltárása. Különösen fontos, hogy erősítsék a tagállamok adóbevételi alapját. Ezen túlmenően célszerű általánosan átgondolni az adórendszereket, ennek során pedig figyelembe kell venni a különböző típusú jövedelmek és vagyonok hozzájárulásával kapcsolatos kérdéseket. Ehhez az kell, hogy közben növeljék a közkiadások hatékony és célirányos felhasználását.

4.4 Az EGSZB szerint nem szabad, hogy a megszorítási intézkedések tovább növeljék a szegénység kockázatát és még jobban elmélyítsék az elmúlt években már így is megnövekedett különbségeket. A válságból való kilábalást szolgáló valamennyi intézkedésnél ügyelni kell arra, hogy ezek ne akadályozzák a válság alatt és azt követően a kereslet és a foglalkoztatás élénkítését, valamint a szociális méltánytalanságok enyhítését. A tagállamoknak arra is figyelniük kell, hogy a gazdasági válság és az államadósság felszámolására szolgáló intézkedések ne veszélyeztessék az állami munkaerő-piaci beruházásokat, illetve a (szak)képzést. Az EGSZB hatékony szociális hatáselemzéseket szorgalmaz, hogy fel lehessen mérni, miként érhető el az az uniós cél, hogy 2020-ig legalább 20 millió ember előtt megnyissák a szegénységből és a társadalmi kirekesztettségéből kivezető utat.

4.5 A megszorító intézkedések főként azokat érintik nagyon érzékenyen, akik különböző állami juttatásoktól függnek, így tehát a bizonytalan foglalkoztatási körülmények között dolgozókat, illetve egyéb, a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben levő csoportokat is. A munkanélküliség is általában azokat érinti a leginkább, akik nehezebben és csak korlátozottan jutnak támogatásokhoz. Ezért elégséges, hatékony és fenntartható szociális biztonsági hálókra van szükség, és kiemelt figyelmet kell szentelni a leginkább érintett és hátrányos helyzetben levő munkaerő-piaci csoportoknak (például a fiataloknak, a bevándorlóknak, a romáknak, a fogyatékkal élőknek, a gyermeküket egyedül nevelőknek és az alacsonyan képzetteknek).

4.6 Azokkal a kihívásokkal kapcsolatban, amelyekkel Európa öregedése miatt a munkaerőpiacok szembesülni fognak, az EGSZB nemrégiben fogalmazta meg véleményét, amelyben leszögezte, hogy a leghatékonyabb stratégiát a meglévő foglalkoztatási potenciálok minél jobb kihasználása jelenti. Ezt csak célzott növekedési politikával és egy részvételi lehetőségeket nyitó politika alkalmazásával lehet elérni. Fontos továbbá, hogy ez a politika kiterjedjen a munkakörülmények életkornak megfelelő kialakítására, a képzési és továbbképzési lehetőségek

⁽¹⁴⁾ Jövedelmük nem éri el az egy háztartásra jutó átlagos bevétel 60 %-át.

⁽¹⁵⁾ Lásd az EGSZB „A foglalkoztatási csúcstalálkozó eredményei” című véleményének 3.1. pontját. Előadó: Wolfgang GREIF, HL C 306., 2009.12.16., 70–75. o.

bővítésére, magas színvonalú és termelékeny munkahelyek létrehozására, működőképes szociális biztonsági rendszerek biztosítására, valamint átfogó intézkedésekre a munka és a család összeegyeztethetősége érdekében.⁽¹⁶⁾ Teljes mértékben ki kell aknázni az „ezüstgazdaságban” (silver economy) rejlő gazdasági lehetőségeket is.

5. A fiatalok és a tartós munkanélküliek foglalkoztatása: kérések és ajánlások

5.1 Ambiciózus uniós célkitűzések meghatározása a fiatalok foglalkoztatásával kapcsolatban

5.1.1 A jelenlegi iránymutatások tartalmaznak egy mutatót az olyan fiatalok számának csökkentésére, akik sem munkával nem rendelkeznek, sem pedig oktatásban vagy képzésben nem részesülnek (NEET-fiatalok). A tagállamok diverzifikálták ugyan intézkedéseiket a NEET-alcsoportok különféle sajátosságainak megfelelően, és figyelmet fordítottak a különösen hátrányos helyzetben lévőkre is,⁽¹⁷⁾ ennek ellenére továbbra sincsenek konkrét célkitűzések a fiatalok munkanélküliségének felszámolására és foglalkoztatási helyzetük javítására. **Az EGSZB megismétli, hogy ennek a központi kérdésnek sokkal egyértelműbben kifejezésre kell jutnia az iránymutatásokban, mindenekelőtt a fiatalok foglalkoztatásával kapcsolatos mérhető európai célok kiegészítése révén: 1.) célkitűzés a fiatalok munkanélküliségének jelentős csökkentésére, valamint 2.) 4 hónapos maximális határidő a munkát vagy gyakornoki állást kereső fiatalok aktiválására.** Nem sok eredményt hozott az, hogy tagállami szinten hagyjuk a fiatalok foglalkoztatásával kapcsolatos speciális célok kidolgozását, csupán néhány ország határozott meg megfelelő célokat nemzeti reformprogramjában.⁽¹⁸⁾

5.2 Az „Ifjúsági garancia” következetes tagállami megvalósítása a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő (NEET) fiatalok körében

5.2.1 Az EGSZB örömmel veszi, hogy a „Mozgásban az ifjúság” kezdeményezésbe „Ifjúsági garancia” javaslat formájában⁽¹⁹⁾ belevették azt a kérését, amelynek értelmében a tagállamoknak garantálniuk kell, hogy az iskolai tanulmányok befejezését követő négy hónapon belül valamennyi fiatal munkát találjon, továbbtanuljon vagy munkaerő-piaci aktivizáló és integrációs intézkedésben vegyen részt. **Ennek kapcsán az EGSZB teljes mértékben egyetért azzal az európai bizottsági kéréssel, hogy a tagállamok haladéktalanul tárják fel az ezzel kapcsolatos akadályokat. Ezek felszámolására konkrét intézkedéseket kell kidolgozni a nemzeti reformprogramok keretében.** Ehhez sok országban arra lesz szükség, hogy széleskörűen kiépítsék az állami munkaügyi központok által biztosított speci-

ális támogatási rendszert, melynek során külön figyelmet kell szentelni a hátrányos helyzetben levőknek (különösen, ha azok bevándorlók és romák).

5.2.2 Ennek összefüggésében fontos, hogy a tagállamok a fiatalokat illetően is ténylegesen megvalósítsák a foglalkoztatási iránymutatásokban általánosságban elfogadott prioritásokat, és megfelelően ambiciózus elvárásokat és célokat tűzzenek ki maguk elé, amelyek többek között a következőkre terjednek ki: kiegyensúlyozott intézkedések a rugalmasság és a biztonság fokozására, a munkaerő mobilitásának támogatása, megfelelő szociális biztonsági rendszerek létrehozása a munkaerő-piaci átmenet biztosítására, a vállalkozások támogatása, illetve megfelelő keretfeltételek a munkahelyek megőrzéséhez és új munkahelyek létrehozásához, különösen a kvk-kban.

5.3 Több és könnyebben hozzáférhető uniós forrás a fiatalok és a tartós munkanélküliek munkanélküliségének leküzdésére

5.3.1 A fiatalok és a tartós munkanélküliek munkanélküliségének rövid távú csökkentéséhez az EGSZB speciális intézkedéseket szorgalmaz a szociál-, az oktatási és a foglalkoztatáspolitikai terén, még költségvetési nehézségek idején is. Az Európai Bizottság „Több lehetőséget a fiataloknak” elnevezésű kezdeményezésének⁽²⁰⁾ keretében nemrégiben értelem szerűen leszögezte, hogy gyors és bürokrácia mentes segítségre van szükség, főként azokban az országokban, amelyeket a legnagyobb mértékben érint a fiatalok munkanélkülisége.⁽²¹⁾ **Azoknak a tagállamoknak, amelyekben különösen súlyos a fiatalok és a tartós munkanélküliek munkaerő-piaci helyzete, és amelyeknek egyszerűsített költségvetési megszorításokat is véghez kell vinniük, könnyebb hozzáférést kell biztosítani az uniós alapokból származó forrásokhoz főként az „Ifjúsági garanciával” kapcsolatos intézkedések, valamint a munkahelyteremtő befektetések tekintetében. Gyakorlatias és rugalmas eljárásokra és egyszerűsítésekre van szükség az eszközfelhasználás adminisztrációja terén, egészen odáig, hogy az ESZA-ból, illetve egyéb európai alapokból származó források elkülönítése révén akár ideiglenesen megszüntethetik a nemzeti társfinanszírozást.**

5.4 Megfelelő források az új uniós költségvetésben a fiatalok és a tartós munkanélküliek munkanélküliségének leküzdéséhez

5.4.1 Az EGSZB már korábban is hangsúlyozta, mennyire fontos, hogy – a költségvetési prioritásoknak a gazdasági válság miatt valamennyi uniós tagállamban szükségessé vált újraértékelése ellenére is – továbbra is biztosítsák, illetve ahol szükséges, növeljék is a fiatalok és a tartós munkanélküliek oktatására, szakképzésére és foglalkoztatására szolgáló nemzeti és európai forrásokat.⁽²²⁾ **Ennek szellemében az EGSZB azt kéri, hogy 2014-től az új pénzügyi tervezés során biztosítsanak elegendő pénzeszközt az ESZA számára a fiatalokra és a**

⁽¹⁶⁾ Az EGSZB véleménye: „Az európai munkaerőpiac jövője – Hogyan válaszoljunk hatékonyan a demográfiai változásokra?”, előadó: Wolfgang GREIF, HL C 318., 2011.10.29.

⁽¹⁷⁾ „Young People and NEETs in Europe: first findings” [Fiatalok és NEET-fiatalok Európában: első tapasztalatok] – EUROFOUND – EF1172EN <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2011/72/en/1/EF1172EN.pdf>.

⁽¹⁸⁾ 2011-ben mindössze négy ország (Belgium, Csehország, Bulgária és Észtország) határozott meg nemzeti reformtervében nemzeti célokat a fiatalok munkanélküliségének leküzdésére.

⁽¹⁹⁾ „Mozgásban az ifjúság”, COM(2010) 477, 5.4. pont.

⁽²⁰⁾ Lásd az Európai Bizottság megfelelő javaslatát a „Több lehetőséget a fiataloknak” kezdeményezéséről szóló közleményben (COM(2011) 933).

⁽²¹⁾ 7. iránymutatás, 2010/707/EU tanácsi határozat.

⁽²²⁾ Lásd az EGSZB „Mozgásban az ifjúság” című véleményét, HL C 132/55., 2011.5.3., valamint az EGSZB „A gazdasági válság, az oktatás és a munkaerőpiac” című véleményének 8. pontját (előadó: Mário SOARES), HL C 318., 2011.10.29.

tartós munkanélküliekre irányuló kezdeményezésekhez. ⁽²³⁾ Ezen túlmenően az EGSZB szerint többek között azt is meg kellene vizsgálni, hogy miként lehet felhasználni egyéb uniós alapokat is a fiatalok és a tartós munkanélküliek munkanélkülisége elleni küzdelemhez.

5.5 *A fiatalok és a tartós munkanélküliek jobb hozzáférése a munkanélküliség esetén igénybe vehető támogatásokhoz*

5.5.1 Az uniós tagállamok között komoly eltérések vannak a szociális biztonsági szolgáltatásokhoz való hozzáférést és az ilyen szolgáltatások körét illetően – nem csak a fiatalok vonatkozásában. A foglalkoztatási iránymutatásokban a tagállamokat – helyesen – szociális biztonsági rendszereik olyan módon való átalakítására szólították, hogy rugalmasabb munkaerő-piaci körülmények között ne alakulhassanak ki hiányosságok a szociális biztonság terén. Ez minden korcsoportot egyformán érint. Az EGSZB szerint azonban eddig túl kevés foglalkoztatással a tagállamok többségében megfigyelhető jelenséggel, hogy a fiatalok csak igen korlátozott mértékben férnek hozzá a munkanélküliség esetén igénybe vehető támogatásokhoz. ⁽²⁴⁾ Egyes országok megfelelő feltételek mellett a válság alatt jobb hozzáférést biztosítottak a munkanélküliség esetén igénybe vehető támogatásokhoz hátrányos helyzetű csoportok – így a fiatalok – számára. Ideiglenes, illetve a tervezett megszorítócsomagok keretében akár vissza is vonható intézkedésekről van azonban szó.

5.5.2 Az EGSZB kéri, hogy valamennyi tagállamban vizsgálják felül, illetve adott esetben javítsák a támogatásokhoz való hozzáférés feltételeit a munkanélküli fiatalok és a tartós munkanélküliek esetében, akik készek dolgozni, és munkahelyet keresnek, vagy valamilyen képzésben akarnak részt venni. Szerencsés lenne megfelelő célszámokat is felvenni a nemzeti reformprogramokba. Ez komoly segítséget jelentene abban, hogy javítsunk sok olyan fiatal bizonytalan helyzetén, aki éppen most lépne ki a munkaerőpiacra.

5.6 *Küzdelem a bizonytalan munkahelyek és a gyakornoki/gyakorlati helyek szabályozatlan formái ellen*

5.6.1 A 15–24 évesek korosztályában nemcsak munkanélküliből van kétszer annyi, mint a felnőttek körében, hanem bizonytalan munkahelyekből (egyes országokban ennek az aránya a 60 %-ot is meghaladja), szabályozatlan képzési és gyakornoki helyekből (különösen a déli országokban), ⁽²⁵⁾ illetve

⁽²³⁾ Így például az EGSZB azt kéri, hogy az ESZA eszközeinek legalább 40 %-át a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás támogatására különítsék el, amivel a fiatalokra irányuló intézkedések nagymértékben az elindított projektek középpontjában állnának. Lásd az EGSZB az Európai Szociális Alapról elfogadott véleményének (Lásd e Hivatalos Lap 82 oldalát) 1.5. és 4.1. pontját; előadó: Xavier Verboven, társelőadó: Miguel Ángel Cabra de Luna.

⁽²⁴⁾ A munkaerő-felmérések (Eurostat) szerint a fiatalok (15–24 éves korosztály) az EU-27-ben átlagosan csak harmadannyira jutnak hozzá munkanélküliség kapcsán igénybe vehető juttatásokhoz, mint más csoportok, és a válságban nem tapasztalható tartós javulás ezen a téren.

⁽²⁵⁾ Ez kevésbé jelent problémát az észak-európai országokban, amelyeket sokéves tapasztalat jellemez a gyakornokok, a szakképzési intézmények és a munkaadók közötti szabályozott kapcsolatok terén. Hasonló a helyzet azokban az országokban, ahol kiépült és bevált duális szakképzési rendszer működik (Németország, Ausztria).

a szakképzés alatti szintű munkából is. Az EGSZB szerint a munkaerő-piaci integráció terén nem szerencsés, ha túlzottan elterjednek a rövid távú és jövőképet nem nyújtó megoldások: a bizonytalan foglalkoztatás és bizonytalan munkaszerződések helyett olyan intézkedéseket kell hozni, amelyek biztosítják, hogy nem a határozott idejű foglalkoztatás és az alacsony fizetést és kevés szociális biztonságot nyújtó munkahelyek váljanak mintává a fiatalok számára.

5.6.2 Az EGSZB már több véleményben megfogalmazta álláspontját az oktatás és képzés átalakításához szükséges intézkedésekről, többek között annak biztosítása érdekében, hogy a fiatalok olyan képzésben részesüljenek, amely iránt valóban van munkaerő-piaci kereslet. ⁽²⁶⁾ A munkaerő-piaci kereslet és kínálat között jelenleg sok az aránytalanság, aminek hátterében többek között a hiányos képzések, a korlátozott földrajzi mobilitás és a nem megfelelő javadalmazás áll. ⁽²⁷⁾ Ezeknek az aránytalanságoknak a megszüntetése érdekében fontos, hogy a képzési intézmények a munkaerő-piaci követelményekhez igazítsák tanterveiket, a munkaadók bővítsék az új munkavállalók toborzását szolgáló csatornáikat, a hatóságok pedig fektessenek be hatékony és aktív munkaerő-piaci intézkedésekbe. Maguk a diákok is felelősséggel tartoznak későbbi foglalkoztathatóságukért.

5.6.3 Ami a szakmai gyakorlati helyekkel kapcsolatos európai bizottsági kezdeményezést illeti, az EGSZB támogatja egy megfelelő európai minőségi keret bevezetését, melyet a vállalatok körében is népszerűsíteni kellene, hogy azok tanulást ösztönző és kölcsönösen kötelező érvényű szerződésekkel járó munkahelyeket kínáljanak a fiatalok, különösen a szakképzést illetően hátrányos helyzetben levők számára. A gyakorlati oktatást és az általános és szakképzést is magában foglaló duális rendszer több országban is kedvező eredményeket mutat, ezért meg kellene vizsgálni, hogy miként lehetne azt akár részlegesen is átvenni.

5.7 *A fiatalok munkanélkülisége elleni küzdelem alapelvei*

5.7.1 Az EGSZB intézkedéseket javasol a fiatalok munkanélküliségének kezelésére, mégpedig az alábbi alapelvek szerint: a fiatalok foglalkoztathatóságának javítása az oktatási rendszer olyan jellegű átalakítása révén, hogy az elsajátított készségek jobban megfeleljenek a munkaerő-piaci keresletnek – többek közt partnerségek létrehozása az oktatási intézmények, a gazdaság és a szociális partnerek között; aktív munkaerő-piaci intézkedések – többek közt a fiatalok jobb támogatása és ösztönzése arra, hogy munkába álljanak; a foglalkoztatásvédelmi jogszabályok (employment protection legislation, EPL) hatásainak felmérése; valamint a vállalkozói szellem előmozdítása a fiatalok körében.

⁽²⁶⁾ Lásd az EGSZB alábbi véleményeit: „Az európai felsőoktatási rendszerek modernizációja” (a Hivatalos Lapban még nem jelent meg), „Fiatalok foglalkoztatása, szakmai képzések és mobilitás” (HL C 68/11., 2012.3.6.), előadó: Dorte Andersen; „A középiskola utáni szakképzés” (HL C 68/1., 2012.3.6.), előadó: Vladimíra Drbalová.

⁽²⁷⁾ Lásd az Európai Bizottság „Több lehetőséget a fiataloknak” elnevezésű kezdeményezését, COM(2011) 933.

5.8 A tartós munkanélküliség és a munkaerőpiacról való kiesés problémájának kezelése

5.8.1 A válsághoz kapcsolódó, folytatódó stagnálás a munkaerő-piaci kereslet terén a tartós munkanélküliség növekedéséhez vezet, ami jelentős nehézségeket eredményez a munkaerő-piacra való bejutás és következésképpen a munkavállalói szegénység terén. **Az EGSZB azt ajánlja, hogy a tagállamok fordítsanak különös figyelmet olyan inkluzív, köztes munkaerőpiacok kialakítására, amelyek keretében közpénzből megfelelő számú és minőségű munkahelyet hoznának létre,** amelyek biztosítanák, hogy a tartós munkanélküliek megőrizzék a kapcsolatot a munka világával, és fejlesszék ismereteiket. Ez gátat vet a munkavállalói szegénység növekedésének, és a válság elmúltával az érintettek számára lehetővé teszi a nyílt munkaerőpiacra való zökkenőmentes visszatérést.

Kelt Brüsszelben, 2012. február 22-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Staffan NILSSON
